

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu

LOP.410.1.4.2024

Pan
Andrzej Buła
Marszałek Województwa Opolskiego
Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
ul. Piastowska 14; 45-082 Opole

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. – wykorzystanie dotacji celowej na zadanie z zakresu administracji rządowej dotyczące organizowania, finansowania i zapewnienia warunków do odbywania przez lekarzy i lekarzy dentyków stażu podyplomowego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego w Opolu ¹ ; 45-082 Opole, ul. Piastowska 14;
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Buła, Marszałek Województwa Opolskiego, od 21 listopada 2018 r. ²
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Jarosław Pałęga, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/10/2024 z 4 stycznia 2024 r. (akta kontroli str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykorzystania przez Urząd dotacji celowej z budżetu państwa na zadanie z zakresu administracji rządowej dotyczące organizowania, finansowania i zapewnienia warunków do odbywania przez lekarzy i lekarzy dentyistów stażu podyplomowego.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszaru były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: <ul style="list-style-type: none">– analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,– analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części <i>IV. Opis ustalonego stanu faktycznego</i> .

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez Urząd w 2023 r. dotacji celowej na zadanie z zakresu administracji rządowej dotyczące organizowania, finansowania i zapewnienia warunków do odbywania przez lekarzy i lekarzy dentyistów stażu podyplomowego.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Środki przeznaczone na finansowanie stażu podyplomowego, w tym na pokrycie kosztów obsługi tego zadania przez kontrolowaną jednostkę, przekazywane były na podstawie umowy zawartej pomiędzy Wojewodą Opolskim ⁵ a Marszałkiem.

¹ Dalej: UMWO lub Urząd.

² Dalej: Marszałek.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: Wojewoda.

W umowie tej określono m.in. wysokość środków, a także sposób i tryb ich przekazywania oraz rozliczania.

Uwzględniając zasady i tryb odbywania stażu oraz przewidywaną liczbę absolwentów jednolitych studiów magisterskich na kierunkach lekarskich i lekarsko-dentystycznych mających stałe miejsce zamieszkania na obszarze województwa, w porozumieniu z Okręgową Radą Lekarską w Opolu, Marszałek ustalił listę podmiotów uprawnionych do prowadzenia stażu podyplomowego lekarza lub lekarza dentysty oraz maksymalną liczbę miejsc dla lekarzy stażystów w tych podmiotach, którzy równocześnie mogą odbywać staż podyplomowy.

W Urzędzie wyodrębniono rachunek bankowy dla środków przekazywanych przez Wojewodę Opolskiego na realizację staży podyplomowych oraz ewidencję księgową środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków finansowanych z tych środków. W terminie wynikającym z umowy dokonano rozliczenia otrzymanej w 2023 r. dotacji oraz zwrotu niewykorzystanej części.

Podmioty prowadzące staże podyplomowe, z którymi w 2023 r. podpisano umowy na sfinansowanie staży łącznie dla 147 osób i refundowano poniesione koszty środkami pochodzącymi z dotacji celowej otrzymanej z budżetu państwa, wpisane były na listę podmiotów uprawnionych prowadzoną przez Marszałka. Umowy te zawierały postanowienia zabezpieczające interes Marszałka jako beneficjenta dotacji, w tym umożliwiały przeprowadzanie kontroli w zakresie prawidłowości i celowości wydatkowania przekazanych środków podmiotom uprawnionym, prawidłowości realizacji programu stażu oraz oceny prawidłowości rozliczeń finansowych.

Urząd wykazał prawidłowe kwoty otrzymanej i wykorzystanej dotacji celowej na ww. zadanie w sprawozdaniu Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami oraz w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że dwukrotnie naliczono koszt obsługi zadania obejmującego organizację, finansowanie oraz zapewnienie warunków odbywania stażu podyplomowego, wskutek czego zawyżono te koszty o 6,2 tys. zł.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa na zadanie z zakresu administracji rządowej dotyczące organizowania, finansowania i zapewnienia warunków do odbywania przez lekarzy i lekarzy dentystów stażu podyplomowego

Opis stanu faktycznego

Wstępna kwota przeznaczona na realizację w 2023 r. zadania określonego w art. 15i ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty⁶, tj. organizację, finansowanie oraz zapewnienie warunków odbywania stażu podyplomowego została określona przez Wojewodę w piśmie znak FB.I.3110.19.2022.ML z 24 października 2022 r. i wynosiła ona 4 385 tys. zł. Przed podpisaniem umowy określającej wysokość środków na sfinansowanie ww. zadania Marszałek nie kierował do Wojewody Opolskiego wniosków w zakresie zwiększenia wysokości planowanej do udzielenia dotacji. Marszałek wyjaśnił, że: *nie brał*

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 1516, ze zm.

bezpośredniego udziału w procesie planowania środków w ustawie budżetowej na przedmiotowe zadanie na 2023 r. W trakcie roku budżetowego, w sytuacji, gdy wysokość otrzymanych środków okazywała się niewystarczająca, Wojewoda każdorazowo dokonywał zwiększenia wartości umowy zgodnie ze złożonym przez Marszałka wnioskiem (aneks nr 1, 2 i 3 do Umowy). Ostateczna wartość umowy po aneksach wyniosła 7 358 084,96 zł.

(akta kontroli str. 284-286, 399-400)

Marszałek wskazał również, że zmiana dysponenta części budżetowej, z której finansowane były zadania dotyczące staży podyplomowych dotacjami z budżetu państwa (z Ministra Zdrowia na Wojewodę) nie spowodowała utrudnień w realizacji zadania z poziomu Urzędu Marszałkowskiego na początku 2023 r. Do czasu podpisania umowy z Wojewodą Opolskim nie wprowadzano dodatkowych rozwiązań i podmioty prowadzące staże finansowały je – podobnie jak co roku, kiedy oczekiwano na zawarcie umowy z Ministerstwem Zdrowia – z własnych środków, które zostały im zrefundowane (z wyrównaniem od stycznia) po podpisaniu umów.

(akta kontroli str. 400)

Marszałek zawarł z Wojewodą umowę w sprawie określenia wysokości środków na sfinansowanie w 2023 r. staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów oraz sposobu i trybu ich przekazywania i rozliczania⁷. Z przekazanych przez Wojewodę środków w kwocie 7 358,1 tys. zł, do 31 grudnia 2023 r. wykorzystano 7 223,4 tys. zł (98,17%), z tego: a/ 6 511,6 tys. zł przeznaczono na staże podyplomowe 132 lekarzy; b/ 619,8 tys. zł przeznaczono na staże podyplomowe 15 lekarzy dentyistów; c/ 19,9 tys. zł przekazano Okręgowej Izbie Lekarskiej w Opolu⁸; d/ 53,9 tys. zł przeznaczono na szkolenie 129 lekarzy⁹. W 2023 r. staż ukończyło 39 lekarzy i siedmiu lekarzy dentyistów.

(akta kontroli str. 4-13, 19, 239)

Niewykorzystaną część dotacji w wysokości 134,7 tys. zł zwrócono na rachunek bankowy Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie wynikającym z zawartej umowy¹⁰, tj. 12 stycznia 2024 r.

(akta kontroli str. 6, 222)

Środki zabezpieczone w umowie (przy uwzględnieniu aneksów) były wystarczające do realizacji wszystkich przewidzianych na rok 2023 staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów.

(akta kontroli str. 400)

⁷ Umowa nr OUW.I.112.2023 z 17 marca 2023 r. Na podstawie tej umowy Wojewoda był zobowiązany do przekazania Marszałkowi środków finansowych w formie dotacji celowej w wysokości 4 385,0 tys. zł. Wysokość środków finansowych zwiększono trzykrotnie, tj.: 1/ do 4 720,0 tys. zł aneksem nr 1 z 13 lipca 2023 r. 2/ do 7 288,1 tys. zł aneksem nr 2 z 5 października 2023 r.; 3/ do 7 358,1 tys. zł aneksem nr 3 z 20 grudnia 2023 r. Aneksy podpisane zostały przed dniem przekazania na rachunek bankowy Urzędu dodatkowych środków.

⁸ Na organizowanie szkoleń w zakresie transfuzjologii klinicznej, bezpieczeństwa pacjenta, w tym profilaktyki zakażeń, w szczególności HIV, diagnostyki i leczenia AIDS, diagnostyki i leczenia HCV, dla 88 lekarzy medycyny, odbywających staż podyplomowy lekarzy i lekarzy dentyistów.

⁹ Zorganizowane przez SP ZOZ Opolskie Centrum Onkologii w zakresie profilaktyki onkologicznej i leczenia bólu, dla lekarzy i lekarzy dentyistów z rocznika 2023/2024, odbywających staż podyplomowy lekarzy i lekarzy dentyistów oraz przez Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Opolu zorganizowanie szkoleń w zakresie transfuzjologii klinicznej, bezpieczeństwa pacjenta, w tym profilaktyki zakażeń, w szczególności HIV, diagnostyki i leczenia AIDS, diagnostyki i leczenia HCV.

¹⁰ Zgodnie z § 1 ust. 11 umowy, środki otrzymane i niewykorzystane miały być zwrócone w nieprzekraczalnym terminie do 15 stycznia 2024 r.

Umowa zawarta przez Wojewodę z Marszałkiem zawierała wszystkie elementy wskazane w art. 15i ust. 2 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry, tj. określała wysokość środków a także sposób i tryb ich przekazywania oraz rozliczania. Określone w umowie środki miały być przekazane w czterech transzach na wskazany rachunek bankowy UMWO. Ponadto Marszałek zobowiązany był m.in. do: 1/ złożenia informacji o wykorzystaniu środków na 31 lipca 2023 r. i szacunkowym wykonaniu w 2023 r. (sporządzonej według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do umowy), w terminie do 10 sierpnia 2023 r.; 2/ przedłożenia Wojewodzie sprawozdania rocznego z wykorzystania otrzymanych środków w terminie do 15 stycznia 2024 r., (sporządzonego według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do umowy); 3/ zwrotu niewykorzystanych środków w terminie do 15 stycznia 2024 r.; 4/ prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej zadania publicznego.

(akta kontroli str. 14-18)

Wojewoda przekazywał środki w terminach wynikających z zawartej umowy. W dwóch przypadkach Marszałek zwrócił się do Wojewody z prośbą o przyspieszenie wypłaty środków, tj. pismem z 6 lipca 2023 r. o przyspieszenie wypłaty środków w ramach III transzy oraz pismem z 5 października 2023 r. o przyspieszenie wypłaty środków w ramach IV transzy. Wojewoda pozytywnie rozpatrzył ww. prośby i 11 lipca 2023 r. przekazał środki w ramach III transzy, a 10 października 2023 r. przekazał środki w ramach IV transzy.

(akta kontroli str. 4-5, 25, 31, 239)

W latach 2022-2023 Minister Zdrowia oraz Wojewoda Opolski przekazywali środki finansowe w formie przedmiotowej dotacji celowej na wyodrębniony, nieoprocentowany rachunek bankowy. W Urzędzie prowadzono również wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków finansowanych z tych środków.

(akta kontroli str. 5, 223-236, 239, 519-542)

W 2023 r. podpisano 47 umów z 19 podmiotami prowadzącymi staże podyplomowe, na podstawie których refundowano poniesione koszty środkami pochodzącymi z dotacji celowej z budżetu państwa. Wszystkie podmioty, którym przekazano środki, były wpisane były na prowadzoną w Urzędzie listę podmiotów uprawnionych.

(akta kontroli str. 49-55)

Pomimo zastrzeżenia w umowach prawa do nadzoru nad ich realizacją, stwierdzono, że: 1/ umów tych nie zawierano na cały okres trwania stażu podyplomowego, a tylko maksymalnie do 31 grudnia danego roku; 2/ umów nie zawierano niezwłocznie po uzyskaniu informacji o przewidywanych środkach na ten cel, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 56-203)

Zaktualizowana lista podmiotów uprawnionych do prowadzenia stażu podyplomowego została przekazana do Ministra Zdrowia 4 kwietnia 2023 r., tj. 2 dni po terminie określonym w art. 15c ust. 5 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry. co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Opóźnienie to nie miało wpływu na rzetelne wydatkowanie środków przeznaczonych na organizowanie staży podyplomowych.

(akta kontroli str. 51-55, 206-208)

Otrzymane środki finansowe zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, tj.: a/ na organizację, finansowanie oraz zapewnienie warunków odbywania stażu podyplomowego przez lekarzy i lekarzy dentystów, b/ na szkolenia realizowane w ramach stażu oraz c/ na sfinansowanie kosztów obsługi tego zadania.

Stwierdzono jednak, że koszt obsługi zadania związanego z organizacją, finansowaniem oraz zapewnieniem warunków odbywania stażu podyplomowego naliczono na danego stażystę w każdym roku odbywania stażu, co było niezgodne z postanowieniami wynikającymi z art. 15i ust. 1 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty. Powyższe opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 49-50)

Zgodnie z § 1 ust. 10 umowy, 15 stycznia 2024 r. Marszałek złożył Wojewodzie sprawozdanie roczne z wykorzystania otrzymanych w 2023 r. środków według ustalonego wzoru. Dane zawarte w tym sprawozdaniu były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz ze sprawozdaniem z wykonania planu wydatków budżetowych Rb-28S.

(akta kontroli str. 37-40, 204-205, 223-224)

Kwoty otrzymanej i wykorzystanej dotacji zostały wykazane w sprawozdaniu o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami Rb-50 za IV kwartał 2023 r.

(akta kontroli str. 287-298)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Na podstawie art. 15i ust. 1 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, koszt obsługi zadania z zakresu administracji rządowej, polegającego na organizacji, finansowaniu oraz zapewnieniu warunków odbywania stażu podyplomowego przez lekarzy i lekarzy dentystów wynosi 123 zł za każdego finansowanego lekarza stażystę.

W trakcie kontroli stwierdzono, że w 2023 r. naliczono ww. koszt obsługi w wysokości 123 zł za 49 lekarzy stażystów, którzy rozpoczęli staże w 2022 r. i w którym to roku koszty obsługi tego zadania zostały już naliczone. Ponadto koszty obsługi naliczono w pełnej wysokości za trzech lekarzy, którzy w 2023 r. kontynuowali na terenie województwa opolskiego staż rozpoczęty wcześniej poza terenem działania Opolskiej Izby Lekarskiej¹¹. W związku z powyższym w 2023 r. zawyżono ww. koszty obsługi zadania o kwotę 6 206,77 zł.

(akta kontroli str. 37-40, 417-423)

Marszałek wyjaśnił: *Przepis art. 15i ustawy (...) o zawodach lekarza i lekarza dentysty stanowi, iż „(...) Z uwagi na fakt, że zdecydowana większość staży podyplomowych rozpoczyna się w jednym, a kończy w kolejnym roku, obsługa powyższego zadania w odniesieniu do każdego finansowanego stażysty odbywa się zarówno w jednym, jak i w drugim roku, a co za tym idzie – środki na powyższy cel przyznawane są przez Wojewodę (wcześniej – przez Ministerstwo Zdrowia) na każdy rok budżetowy. Stanowisko powyższe potwierdza pismo BFR.844.1.2017.EŁ(1)(1) z 22 lutego 2017 r. Dyrektora Departamentu Budżetu, Finansów i Inwestycji w Ministerstwie Zdrowia,*

¹¹ Wysokość kosztu obsługi tego zadania, obliczona proporcjonalnie do okresu odbywania w 2023 r. stażu na terenie Opolskiej Izby Lekarskiej nie powinna przekraczać łącznie 179,77 zł.

skierowane do Departamentu Polityki Zdrowotnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego (przekazane kontrolującemu), które stanowi, iż „kwota kosztów obsługi zadania zleconego marszałkowi województwa z zakresu administracji rządowej została ustalona ryczałtowo w wysokości 123 zł za każdego finansowanego w danym roku stażystę”. Ponadto załączniki do umowy z Wojewodą (wcześniej – z Ministerstwem Zdrowia) – tj. zarówno informacja o wykorzystaniu środków na 30 września i przewidywanym ich wykonaniu w danym roku, jak i sprawozdanie roczne z wykorzystania otrzymanych środków na realizację stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentyków za okres od 1 stycznia do 31 grudnia przewidują koszty obsługi za wszystkich finansowanych w danym roku stażystów, co wynika z konstrukcji formularza, gdzie sumowana jest liczba wszystkich stażystów, którzy odbywali staż w danym roku, z uwzględnieniem terminu rozpoczęcia stażu, a następnie suma ta jest przemnażana przez 123 zł, dając łączną kwotę kosztów obsługi. Ponadto, formularze załączników przesyłane są w formie elektronicznej (MS Excel), gdzie odgórnie ustalono formuły automatycznie dokonujące powyższych kalkulacji. Uwzględnienie w kosztach obsługi jedynie stażystów, którzy rozpoczęli staż w danym roku wymagałoby zmiany formularzy załączników stanowiących integralną część umowy zawieranej z Wojewodą i powodowałoby brak zgodności kwot ujętych w rozliczeniu. Przekazywane do Wojewody – a wcześniej do Ministerstwa Zdrowia – sprawozdania, w których koszty obsługi liczone były każdorazowo za wszystkich stażystów odbywających staż w danym roku, nigdy nie były kwestionowane.

(akta kontroli str. 415)

NIK nie podziela stanowiska przedstawionego w powyższych wyjaśnieniach. Przepis art. 15i ust. 1 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentyki nie pozostawia wątpliwości, że finansowane z budżetu państwa w formie dotacji celowej koszty obsługi zadania zleconego z zakresu administracji rządowej ustalane są wyłącznie na podstawie liczby lekarzy odbywających staż, a nie okresu trwania tego stażu. Tym samym kwota wskazana w art. 15i ust. 1 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentyki, określająca koszt obsługi zadania polegającego na organizacji, finansowaniu oraz zapewnieniu warunków odbywania stażu podyplomowego, wynosząca 123 zł za każdego finansowanego lekarza stażystę, powinna być naliczana jeden raz w całym okresie odbywania stażu przez lekarza.

2. Zgodnie z art. 15 ust. 7 i 8 ww. ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentyki okres stażu podyplomowego nie może być krótszy niż 12 miesięcy i rozpoczyna się 1 marca albo 1 października każdego roku.

W trakcie kontroli stwierdzono, że umowy na prowadzenie stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentyków zawierano na okres krótszy niż wynikający z ww. przepisów, tj. wyłącznie do końca roku budżetowego, a nie na cały okres trwania stażu podyplomowego.

(akta kontroli str. 49, 56-203, 425-508)

Marszałek wyjaśnił także: *Umowy na prowadzenie stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentyków są zawierane na okres nie dłuższy niż do końca danego roku budżetowego, natomiast kolejna umowa – na kontynuację dalszej części stażu – zawierana jest od początku następnego roku budżetowego do czasu zakończenia stażu. Powyższy sposób zawierania umów wynika z faktu, że środki finansowe na zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej dotyczące organizacji, finansowania oraz zapewnienia warunków odbywania stażu podyplomowego przyznawane są na dany rok budżetowy na podstawie zawieranej na okres jednego roku umowy z Wojewodą Opolskim (wcześniej – z Ministerstwem Zdrowia). Zobowiązanie finansowe wobec podmiotów prowadzących staże zaciągane jest na*

okres, na który zagwarantowane są poprzez umowę z Wojewodą środki na sfinansowanie staży podyplomowych, do wysokości wydatków wynikających z przyznanej przez Wojewodę dotacji. Zgodnie z art. 261 ustawy (z dnia 27 sierpnia 2009 r.)¹² o finansach publicznych¹³ kierownik jednostki sektora finansów publicznych nie może zaciągać zobowiązań powyżej planu wydatków na dany cel.

(akta kontroli str. 414)

NIK nie podziela stanowiska przedstawionego w wyjaśnieniach. W świetle art. 228 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może w uchwale w sprawie wieloletniej prognozy finansowej upoważnić zarząd jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy. Jednocześnie w § 2 ust. 1 pkt 2 uchwały nr XLIX/492/2022 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Opolskiego na lata 2023-2030¹⁴ Sejmik upoważnił Zarząd Województwa Opolskiego do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania Województwa i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy – do wysokości 40 mln zł.

3. Umowy o realizację staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów nie były zawierane przed rozpoczęciem stażu – w trakcie kontroli stwierdzono bowiem, że umowy takie będące kontynuacją staży rozpoczętych 1 października 2022 r. oraz staży rozpoczynanych od 1 marca 2023 r. podpisywano dopiero w kwietniu i w maju 2023 r., co w ocenie NIK było działaniem nierzetelnym.

(akta kontroli str. 49-50, 56-203, 418-424)

Marszałek wyjaśnił: *Umowy z podmiotami prowadzącymi staże przygotowywane są po podpisaniu umowy z Wojewodą Opolskim, tj. wówczas, kiedy znane są dokładne zapisy umowy z Wojewodą, regulujące kwestie zarówno wysokości przyznanej dotacji, jak również terminów jej przekazywania, rozliczania oraz sprawozdań z jej wykonania; regulacje powyższe znajdują odzwierciedlenie w umowach z podmiotami prowadzącymi staże. Wstępna informacja o wysokości kwoty ujętej w projekcie ustawy budżetowej na dany rok, przeznaczony na realizację przedmiotowego zadania, nie stanowi podstawy do zaciągnięcia zobowiązania finansowego wobec jednostek prowadzących staże.*

(akta kontroli str. 415)

NIK nie podziela stanowiska przedstawionego w powyższych wyjaśnieniach. Nałożone przez przepis art. 15i ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentyisty zadanie z zakresu administracji rządowej dotyczące organizacji, finansowania oraz zapewnienia warunków odbywania stażu podyplomowego powinno być realizowane przez Urząd niezależnie od zawarcia umowy pomiędzy Wojewodą a Marszałkiem w sprawie przekazania dotacji celowej na jego realizację, gdyż przepisy § 12 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lutego 2023 r. w sprawie stażu

¹² Przypis NIK.

¹³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm. (przypis NIK).

¹⁴ Zmienionej uchwałami: 1/ nr L/503/2023 z dnia 31 stycznia 2023 r., 2/ nr LI/519/2023 z dnia 28 lutego 2023 r., 3/ nr LII/539/2023 z dnia 2 marca 2023 r., 4/ nr LIII/542/2023 z dnia 25 kwietnia 2023 r., 5/ nr LIV/552/2023 z dnia 30 maja 2023 r., 6/ nr LV/564/2023 z dnia 13 czerwca 2023 r., 7/ nr LVI/580/2023 z dnia 29 sierpnia 2023 r., 8/ nr LVII/589/2023 z dnia 26 września 2023 r., 9/ nr LVIII/601/2023 z dnia 24 października 2023 r., 10/ nr LIX/607/2023 z dnia 28 listopada 2023 r. oraz 11/ nr LX/615/2023 z dnia 19 grudnia 2023 r.

podyplomowego lekarza i lekarza dentystry¹⁵ wskazują zarówno jednostki, którym przekazywane są środki finansowe, jak i określają wysokość przekazywanych środków.

4. Zgodnie z art. 15c ust. 4 i 5 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry, marszałek województwa, uwzględniając zasady i tryb odbywania stażu oraz przewidywaną liczbę absolwentów jednolitych studiów magisterskich na kierunkach lekarskich i lekarsko-dentystycznych mających stałe miejsce zamieszkania na obszarze województwa, w porozumieniu z właściwą okręgową radą lekarską, ustala listę podmiotów uprawnionych oraz maksymalną liczbę miejsc dla lekarzy stażystów w tych podmiotach, którzy równocześnie mogą odbywać staż podyplomowy, z wyjątkiem lekarzy, lekarzy dentystry powołanych do zawodowej służby wojskowej i obowiązanych do odbycia stażu. Informacje te przekazuje się corocznie do Ministra Zdrowia w terminie do 31 marca danego roku.

W trakcie kontroli stwierdzono, że wymagane informacje zostały przekazane do Ministra Zdrowia 4 kwietnia 2023 r., tj. z naruszeniem terminu określonego w art. 15c ust. 5 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry.

(akta kontroli str. 51-55, 206-208)

Marszałek wyjaśnił: zgodnie z art. 15 c ust. 4 (...) ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry, ww. listę podmiotów uprawnionych wraz maksymalną liczbą miejsc dla lekarzy stażystów w tych podmiotach marszałek województwa ustala corocznie z właściwą okręgową radą lekarską. W związku z powyższym, 23 stycznia 2023 r. do Prezesa Opolskiej Izby Lekarskiej skierowano pismo z prośbą o określenie maksymalnej liczby miejsc dla lekarzy stażystów w poszczególnych podmiotach uprawnionych do prowadzenia stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentystry na terenie województwa opolskiego. Odpowiedź Prezesa Opolskiej Izby Lekarskiej zawierająca informację nt. maksymalnej liczby miejsc dla lekarzy stażystów w podmiotach uprawnionych wpłynęła do tut. Urzędu 4 kwietnia 2023 r. (po monicie telefonicznym i mailowym – e-mail z 30 marca 2023 r.), po czym niezwłocznie – tj. tego samego dnia, informacja ta została przekazana do Ministra Zdrowia. Z wyjaśnień ustnych pracownika Izby Lekarskiej wynika, iż wydłużony czas oczekiwania na odpowiedź OIL wynikał z konieczności pozyskania informacji, dotyczących liczby posiadanych miejsc dla stażystów od 90 podmiotów. Brak terminowej odpowiedzi z części jednostek spowodował przedłużenie procedury pozyskiwania przedmiotowych danych i wpłynął na termin przekazania odpowiedzi do Marszałka Województwa, a tym samym na opóźnienie w przekazaniu ustawowej informacji do Ministra Zdrowia. Dodatkowo na opóźnienie wpłynął fakt wystąpienia dni wolnych od pracy pomiędzy terminem przekazania informacji, tj. 31 marca a dniem otrzymania danych z OIL i wysłania odpowiedzi do Ministerstwa – 4 kwietnia 2023 r. (weekend 1-2 kwietnia 2023 r.).

(akta kontroli str. 394-395)

¹⁵ Dz. U. poz. 377. Rozporządzenie to było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 września 2012 r. w sprawie stażu podyplomowego lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2014 r. poz. 474, ze zm.).

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zawieranie umów o realizację stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentystów na cały jego okres zgodny z programem stażu niezwłocznie po uzyskaniu informacji określających miejsce odbywania stażu przez poszczególnych lekarzy stażystów.
2. Naliczanie kosztów obsługi zadania organizacji, finansowania oraz zapewnienia warunków odbywania stażu podyplomowego jednokrotnie na każdego stażystę.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹⁶ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 25 marca 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Opolu

p.o. Dyrektor

Iwona Zyman

/-/

.....
podpis

Kontroler

Jarosław Pałęga

Główny specjalista kontroli państwowej

/-/

.....
podpis

¹⁶ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

